

Vainius Bakas

Kas vėjo – vėjui

EILĖRAŠČIAI

LIETUVOS
RAŠYTOJŲ
SAJUNGOS
LEIDYKLA

VILNIUS

The image features a light gray background with several dark gray silhouettes of dandelion seed heads and stems. The stems are thick and branch out in various directions, some reaching towards the top left and others towards the bottom left. The seed heads are spherical and composed of many thin, radiating lines, each ending in a small, dark seed. The overall composition is minimalist and artistic, focusing on the geometric forms of the plant.

Vėjo gaudymas

Obuolių maišas

*Aš mačiau viską, kas darosi po saule,
ir supratau, kad tai tuštynė ir vėjo gaudymas.
(Koh 1,14-15)*

Obuolių maiše lieka tik kvapas
pernykščio rudens ir mažos skylutės,
pro kurias gali pamatyti tuos kitus, užmirštuosius, pasaulius:

senelį, užmigusį obels pavėsy su duonos
kriaukšle dešinėj rankoj,
juodvarnius, vogčiomis lesančius jam iš delno,
kopėčias, atremtas į tamsiai mėlyną debesį,
batus, paliktus pievoje,
kuriuos kiaurai praauga žolė.

Naktimis obuolių maišas šiugžda rūsy,
ant vinies pakabintas kaip rūbai šventiko.

O jei nueini vidurin laukų ir išskleidi –
jauti, kaip prisipildo, išsipučia visas,
kaip spurda jo viduj, spardosi, daužos kažkas.

Bet vos užverži maišą – išeina pro skylutes
šiltas kaip oras iš plaučių.

Taip iškvėpi iš savęs visą vėją,
ir vėl gaudai iš naujo,
mosuodamas kiauru maišu,
visą gyvenimą stengdamasis pagaut
tą, kurs tranko duris naktim, girgždina sūpuokles,
klibina duris, langines, odą pašiaušia,
varto tavo knygas ir dienoraščius,
laikraščius, šeimos albumus.

Šitaip kasdien ieškau vėjo, myliu vėją,
tikiu vėju, meldžiuosi vėjui,
pro duris pirmą praleidžiu
tyliai, negirdimai niurnėdamas:
vėjo nėra.

Laikantis skliautą

Jau baigėsi duona, žaidimai, bet liko vilties –
po sunkmečio šito ramybė ateis ir per amžius
pavargusius glaus, ir žolė paminta atsities,
ir pieva plazdės kaip tavoji suknia susiglamžius.

Ir ims vėl švytėti balčiausi mėnulio takai,
kurių dar nepalietė mus paklaidinančios kojos.
Ir žodis, kurį taip nedrąsiai dar šiandien sakai,
taps kūnu brangiausiu, kurį man esi paaukojo.

Jau baigės eilėraščiai, vynas, bet vis dar yra,
kas sprūsta pro klausą, pro uoslę, lytėjimą, regą,
nuo ko negali atsitvert akmenim, kapinaičių tvora,
naktų barikadom – viduj kažkas raitos ir dega.

Ir rūksta žvaigždynai, nušvitę pasaulio skliautai
užgriūva praeivio pečius per siūles subraškėje,
prieš šimtmečius baigės, ką šiandien, atrodo, matai –
eini pavėjui ir maldauji jėgų eit prieš vėją.

Ir linksta prie žemės – kaip tavo šešėlis sunkus –
šis prieblandų metas ir tu neprašai nieko kito,
tik žodžiui gyvybės, kad žemėj tuštėjančioj bus
bent vienas galėsiantis griūvantį dangų laikyti.

Be partitūros

Viskas, ko šiandien taip tyliai prašai,
su atpildu duota.

Groja balkono turėklais lašai,
stingsta į gruodą.

Gruodą atleidžia, atleis dar nekart,
žodžiai į tylą
bando giliau ir giliau įsigert,
krenta ir skyla.

Nebesinori prieš nieką maištaut,
tįlsta jau barniai.
Spalio lietus ir ši muzika tau
skamba nedarniai.

Slenka į nebūtį sapno riba,
nebesulaiko –
kas iš tiesų tu, paukšte raiba,
lesanti laiką?

Ar dar yra panašių į tave?
Esam panašūs?
Nuskamba ilgas akordas gatve –
krentantis lašas.

Kliudo judėti sparnai prie pečių,
vos bepaneši.

Kaip tu laikaisi? Dar tų pačių,
sukančių ašį.

Sunksta įmirkę sparnai ant kupros,
mėnesiai niūrūs.

Spalio lietus jau visai nusigros
be partitūros.

Be dūmų

Išnyksiu kaip dūmas, neblaškomas vėjo,

Ir niekas manęs neminės

Maironis

Be dūmų nebūna gražios benamystės, namų,
kuriuose lyg šunelis per sapną vis cypтели durys.
Aplinkui jau temsta, tik mano viduj taip ramu,
galėčiau dalintis su tais, kas ramybės neturi.

Tiktai ne ramybės man reikia – vis trūksta ugnies
iš degančio žaizdro, rūdijančių žnyplių Hefaisto,
tokios, kuri būtų karšta dar ilgai po manęs,
tokios, kuri išalą gilų iš kūno atleistų.

Ugnies tarsi heteros – tos, kur praryja išalkus
baltvilnį ėriuką, vartus, šimtą žvangančių raktų,
sudrėkusius skruostus, sumirkusias aukuro malkas.
Nėra kas įkurtų, nėra kas kaip reikiant uždegtų...

Kuri ir kuri, na, o dūmai tik pažeme blaškos
be jokio vėjelio, toks laikas, brolau mano, Kainai,
ir kraujas atšąla, ir kraujas sustingsta kaip vaškas –
tai tiek ir užtenka gyvybės vis krentančiai kainai.

Ir niekas daugiau jau tavęs nei pakeis, nei pakeš,
lig pat paskutinio gyvybės siūlelio sušlapsi,
tada pasakys, kad jau laikas varveklių žvakes
pascilintais pirštais gesint, bet jos kapsi ir kapsi.

Nors užbraukiu viską, bet tu nesiliauji – rašai,
kuri ir kuri šitą trapų pasaulį iš naujo,
kažkuo mes panašūs – lyg riedantys skruostu lašai,
tik vienas iš pieno, o kitas nuraudęs – iš kraujo...